

Dávid Csaba

Százszor tört varázs

*A monológ szereplője George Sand – negyvenöt éves, még mindig szép, intelligens; nagy erővel igyekszik eltakarni, meghazudtolni önmagát – a szín az ő dolgozószobája Nohant-ban.
Megtalálja a nemrég érkezett levelet – kezdetben tisztán és erősen hallatszik az a-moll keringő, majd lassan elhal*

George Sand asszonynak Nohant-ba...

„Tisztelt asszonyom! Lehet, hogy ön furcsállja a lépést, amelyre elszántam magam, de úgy érzem, kötelességem írni... Tudom, hogy sokéves barátság fűzi önt a kitűnő emberhez, aki jelenleg súlyos beteg.”

meglepve megáll az olvasásban

Nem is tudtam, hogy beteg... ráadásul súlyosan...

„... Azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, hogy az ön távolléte nagy fájdalmat okoz neki... Ennek az embernek az állapota veszélyes, sőt, riasztó. Ha esetleg földi szenvedése végéhez közeledik, és ön erről nem tudván, megtagadja tőle a vigasztalást, ez nemcsak önnek okozhat szomorúságot, de őt is végső kétségbeesésbe taszíthatja.”

Micsoda?

„...nem tudván... megtagadja a vigasztalást, ez nemcsak önnek okozhat szomorúságot, de őt is végső kétségbeesésbe taszíthatja...”

Hm!

Mennyire a szívén viseli az én lelki nyugalmam ügyét!

„Ezért szántam el magam, hogy önnek írjak. Kérem, bízzék bennem! Soha, senki sem fogja megtudni, hogy ez ügyben önhöz fordultam.

Grille de Beuzelin, Párizs, 1849...”

hitetlen-csodálkozva tér vissza egy-egy részlethez

„...aki jelenleg súlyos beteg...”

„Ha esetleg földi szenvedése végéhez közeledik...”

Ezt azt jelenti, hogy haldoklik.

És én mindezt egy távoli ismerőstől, egy kis... egy kis ismerőstől tudom meg... Még jó, hogy valaki egyáltalán értesít!

Beteg...

Persze, ne túlozzunk! Tudom én jól, milyen az, amikor Chopin beteg. Ismerem, de mennyire ismerem! Beteg! Mon Dieu! De hányszor volt beteg... Majorkán is, sohasem felejttem el.

Szép, napsütéses idő, lágy, simogató levegő... és mi ketten, alig néhány hónapja voltunk együtt, szinte... szinte a mézesheteinket éltük...

hirtelen félbeszakítja önmagát, az utolsó szót szinte ki sem mondta

Egyszer csak rosszul lett... sápadt volt és köhögött, köhögött, köhögött! Vért köpött... és a tekintete olyan megtört volt, hogy azt hittem, ott hal meg, a karjaimban!

Körülöttünk pálmák, aloék, virágok... én meg orvosért szalasztottam, nap, mint nap! Még konzíliumot is tartottak! És ápoltam, mostam rá, könnyű, diétás ételeket főztem, éjszakákon át virrasztottam mellette, a hideg vizes kendőket váltogattam a torkán és a mellén, töröltem a vért...

Az ápolónője voltam! Az ágya mellett virrasztottam, nem az ágyában feküdtem!

És meggyógyult! Meg! Amikor Pleyeltől megérkezett a zongora és felhangolták... hm...

kicsi, keserű nevetés – akkoriban örült a dolognak, csak most gúnyolódik

...ő tántorogva, véznán, sápadtan... égő szemmel odaült a hangszerhez és játszani próbált... Mozogni még alig tudott, de már a zongorához ült! És játszott! Meggyógyult, nem halt meg!
 Most pedig egy ismerős, egy vasárnapi zenerajongó azzal vádol, hogy nem törődöm vele, miközben ő halálos beteg!?
 ENGEM vádol ezzel valaki! Válaszolnom kell! Szó sincs halálos betegségről és NEM fog meghalni! Meggyógyult ugyanúgy, mint eddig is, mindig...
 Igenis, írok ennek a Grille de Beuzelinnek! Még hogy én, én leszek az, aki őt kétségbe taszítom! Ó, hányszor hallottam ezt a vádat! Hát ki vagyok én, mit képzelnek rólam!?
 Majorkán néhány nappal korábban még azt hittem, hogy meg fog halni. De meghozták a zongorát, felhangolták... és betegen, egy szál köpenyben játszani kezdett!

dühösen rakosgat, aztán nekiül a levélírásnak

Sohasem hallgatott a jó tanácsra!
 Mélyen tisztelt Madame de Beuzelin!
 Megdöbbenéssel értesültem leveléből, hogy ismerősünk állapota milyen súlyos. Képtelen vagyok azonban elutazni, Nohant-ban kell maradnom. Egyébként sem tudom, milyen módon kereshetném föl az urat, akiről ön írt... Nem szokásom intim eseményeket mások előtt kitergetni, valamit azonban el kell mondanom...

a levelet elfelejti – elkapja az önvizsgáló, igazmondó és ugyanakkor önhazudtató vallomás

Valóban sok éves barátság fűz hozzá... mondhatom, olyan barátság, amelyben a kölcsönös tisztelet játszotta a legfontosabb szerepet. Igen, igen, azt hiszem, a „kölcsönös tisztelet” a legjobb szó... Én ugyanis mindig nagyra tartottam az ő művészetét. Éveken át úgy bántam vele, mint anya a gyengélkedő, szeszélyes, elkényeztetett gyermekével... Hiszen valóban szeszélyes, elkényeztetett gyermek volt... Remélte, hogy a sors kegyes lesz hozzá, hogy megkerülhet olyan dolgokat, amelyeket általában nem sikerül megúsznunk... És legtöbbször igaza lett, hiszen a sors kegyeltje!
 Soha életében nem mardosta semmiféle probléma, semmilyen fájdalom! Semmi!
 Hacsak azt nem veszem, hogy mindig nagyon vágyott az anyja után...

visszatér a levélíráshoz

Mindenekelőtt felhívom a figyelmét, asszonyom, hogy anya vagyok, két gyermek anyja. És számomra mindig ez volt a legmagasabb rendű kötelesség, amelyet mindig, minden körülmények között szem előtt tartottam...
 De, miért magyarázkodom egy idegen előtt?
 Nem, ez így nem jó...

összetépi a levelet – csend, sétál fel s alá, gondolataiba mélyed, az arca kisimul, szinte öntudatlanul lép a zongorához és pötyögtetni kezdi az a-moll keringő vezérmotívumát – néhány hang után föleszmél

Istenem, hm... Chip-chip!... Igen, akkor még így szólítottalak, Chip-chip... drága Chip-chip...

zavarba kerül, legyőzné – szivarra gyújt

Én nem vagyok oka sem a betegségednek, sem a magányodnak... nyolc éven át híven kitarítottam melletted... jó, nem nyolc, csak hét... csak néhány éven át... de ápoltalak és anyád helyett anyád voltam! Igenis, anyád voltam!
 Csakhogy az ő jelleme olyan kibíráhatatlan, olyan befolyásolható! És hát, a társasági életnek is vannak bizonyos törvényei, amelyek mindenkire vonatkoznak! Akármennyire is beteg valaki!

újabb levélbe kezd

Tisztelt asszonyom! Nem érzem magam kötelesnek, hogy a világ előtt bármely tettemről számot adjak. Önnel közlöm, hogy nem utazhatom az illető úrhoz, bármily melegen ajánlja is ön ezt a megoldást! Megvan a magam gondja, baja. Kevés asszony mondhatja el magáról, amit én, hogy a mai Franciaországban tollal keresi a kenyerét. És

folytatom tovább az alkotó munkát, minden körülmények között. Nem feledkezhetem meg arról, hogy olvasóim az egész országban, sőt, az egész művelt világban várják a regényeimet...

elrövül – ismét megfedkezik a levélről

Tudom, hogy ezt nehéz megérteni.

Életem a művészet és a család, a közvélemény alakítása és a gyermeknevelés között telik. Nem véletlen, hogy Musset annyiszor dicsérte a főztőmet...

Bár az utóbbi időben túl sok volt a gondom... különösen a fiam miatt. Maurice nagyon jó fiú, és igen jóképű legény! De sok pénzre van szüksége, hogy származásához és neveltetéséhez méltóan élhessen! Istenem, mennyit kellett nyelnem miatta! De hát, ez az anyák sorsa...

Chopin sem szereti a fiamat. Nem tudja elviselni! Van ugyanis az ő finom lelkében egy vonás, amely kizárja az igazság lehetőségét! Képtelen megérteni másokat!

Maurice-t nem bírja... féltékeny! „Élvhajhász ficsúr lesz belőle!” – ezt vágta egyszer a szemembe. Csak Solange tetszett neki... és amikor Solange-t kitagadtam, ő a pártját fogta! Ellenem! Ellenem fogta pártját a saját lányomnak! Nem is törődött azzal, hogy én a férjével, azzal a léhűtő szobrasszal, Clèsingerrel együtt kitiltottam a házamból és minden segítséget megtagadtam tőlük! Nem, nem! Ő levelezett velük! Kölcsönadta nekik a kocsját az esküvőre... pénzzel segítette őket! Csak azért, hogy ellenem tegyen!

De mindezt hogyan magyarázzam meg? És MINEK írjam le?

összetépi a második levelet is

Nem, nem! Grille de Beuzelin asszonynak mindehhez semmi köze!

Egyaránt szerettem mindkét gyermeket! És nem tűrhettem, hogy bárki különbséget tegyen köztük, vagy az egyikkel szemben a másikkal adjon igazat!

De minek levelet írni? Ki értené meg egy rövid levélből, hogy mi ketten hogyan élünk és mi történt közöttünk?

Az emigráns lengyelek mind azt híresztelik rólam, hogy tönkretettem! Persze, hiszen a republika híve vagyok! És ezek a párizsi lengyelek, csupa herceg, csupa monarchista meg royalista, mindenféle ősi előjogokban hívó nemes...

Mickiewicz... ő igen, ő tudta, hogy mi az igazság, mert ha nézeteltérésünk volt, mindig nekem adott igazat! És talán Delacroix is... de Mickiewicz már régóta felénk se néz, Delacroix meg most is utazgat valamerre...

Emlékszem azokra az estékre, amikor eljöttek... Delacroix és a kedves Franchomme... néha Liszt, meg az a Słowacki nevű sápadt fiú... és Grzymała... istenem, milyen szép volt...

*megint a zongorához téved, pötyögteti az a-moll
keringőt*

Nem! Nem mehetek!

Hónapok óta nem is láttuk egymást, nem levelezünk... Haragszik rám, de ha legalább írt volna, vagy csak egy szóval hívna! Nem, ilyet ő nem tesz, túl büszke hozzá! Mindig is büszke volt, büszke, tartózkodó! A világért el nem árulta volna, hogy bántja, rágja valami... hogy szenved... Pedig mennyit szenvedett, uramisten, mennyit...!

*hirtelen megért valamit – és ezzel az elhatározással
kiszól az ajtón*

Luce! Luce kérem! Hallja? Azonnal csomagoljon! És tudja meg, hogy mikor indul a párizsi postakocsi! De gyorsan, holnap ott akarok lenni!

megnyugodva tér az asztalhoz – egy ideig felerősödik, majd még a szöveg alatt is hallatszik a g-moll ballada

Elfogadtam az életét, pedig tudtam, hogy az övé az enyémtől igen eltérő. Nem osztom a művészetén kívüli, politikai nézeteit... nem akartam mindenáron a lényére hatni. Értékeltem a személyiségét, ugyanúgy, ahogy más barátaimét is, akik tőlem eltérő utakon jártak.

Sohasem voltak egymással szemben kifogásaink. Ő volt a megtettesült önfeláldozás, udvariasság, jóság, engedékenység... De szúrós természetét sohasem vetkőzte le azokkal szemben, akik engem körülvettek! Változékony volt irántuk és szabadjára engedte szeszélyes hangulatait! A szívélyességéből undorba csapott át, vagy fordítva.

Pedig milyen elképesztően, milyen szívszorítóan szép volt minden, amikor elkezdődött...

a g-moll ballada kissé erősödik – George Sand szinte a testével hallgatja a zenét, úgy emlékezik

Egy estélyen találkoztunk...

Szűk, baráti körben adott hangverseny... és úgy játszott, mint az angyalok... hm... Chip-chip muzsikált és körülötte mindenki megváltozott, elfogódott... Különösen a nők...

Felháborító, hogy amikor ő játszik, minden nő szeme csillog! Úgy isszák a tekintetükkel, úgy sóhajtozik feléje az arcuk, a mellük, az egész testük, mintha... mintha... nem is tudom... Azt hiszik, hogy az a zene és az a férfi csak az övék!

Én tudtam, éreztem, hogy nem így van, NEM LEHET, hogy így legyen!

Megéreztem, rájöttem titokban, hogy egyedül én, csak én vagyok képes megérteni, megérezni őt! Bámultam, a lélegzetemet visszafojtva hallgattam és ő játszott, játszott... A hangok, amiket a zongorán fölcsillantott, kristálytisztán szóltak. És halkán. Sohasem homályosan, vagy érzélgősen játszott, mint az divatos... az ő keze alól a polonézek, noktürnök és balladák mindig tisztán, kristálytisztán szóltak, néha szinte élesen...

A szívem a torkomba ugrott és úgy éreztem, képtelen vagyok megmozdulni! Csodálatos esték voltak... barátok, ismerősök körében... És eljött az a nap, amikor meghívtam, hogy töltsen nálam az estét...

hirtelen erős, forró zene – az f-moll zongoraverseny I. tételében a felszakadó futam

Tudtam, hogy mit teszek! Igenis, tudtam! Nem voltam elvakult!

Ami akkor kettőnk között történt, nem volt meggondolatlanság!

Korábban állítólag valami lengyel nőbe volt szerelmes, még hozzá gyermekkorra óta. Velem nem is törődött, kezdetben rám se hederített – pedig az a nő éppen akkoriban ment férjhez, valami grófhöz...

Nem volt jó a lengyel nemesi lánykának a művész! Persze, hogy nem! Az előkelők számára csak szórakoztató bohóc mindenki, aki zenél, ír vagy fest. Udvari bolond! Amíg ők lakomáznak, addig a bohóc középen bukfencezhet, a magasabb születésű hölgyek szívesen legeltetik rajta a szemüket, sőt, néha még az ágyukba is beviszik! De egyébként a bohócnak kint a helye, a lovászinasok és a megunt ágyasok között!

Szegény kis gyermek... Chip-chip! Nem hitte el soha, hogy így van. Boldog volt, ha magas rangú gazemberek rámosolyogtak... Mosolygott rá éveken át az a lány is, talán Wodziłskának hívták, aztán férjhez ment egy nevesincs grófocskához, mert az mégiscsak igazi ember!

Chip-chip nagyon bele volt kavarodva ezekbe a dolgokba. Azt hittem, sikerül kigyógyítanom... de nem voltam meggondolatlan! Mindent elkövettem, hogy a józan ész parancsai szerint cselekedjünk! Bár... az igaz, hogy egyszer egy kis levelet hagytam neki... néhány szó állt rajta: On vous adore... imádom önt... utána találkoztunk először kettesben...

ismét az a-moll keringő hangzik fel

De akkor is, később is, készen voltam bármilyen áldozatra, ha szükségét láttam! Levelet írtam a legjobb barátjának, monsieur Grzymałának, az egyetlen okos és belátó lengyelnek, akit ismerek... Hogyha ő azt tanácsolja, hagyjam el a kis, gyermeki művészt, ha azt mondja, tűnjek el... hát félreálltam volna! Tehetek arról, hogy Grzymała nem tiltott el tőle? Azt tanácsolta, hogy tegyek a szívem és az eszem szerint! Tehetek arról, hogy én is, az a kedves, drága gyermek is...

szünet – ami most a fejében jár, az tiszta, szép emlék

Hm... elkényeztetett, csodálatos gyermek, aki mindenben olyan határozatlan volt. Csak a köhögésben volt határozott...

Döntennem kellett helyette is, és én döntöttem! És MINDENT vállaltam! Párizsban nem maradhattunk, mert a buta és féltékeny Mallefille nem akarta megérteni, hogy szakítottam vele és látni sem akarom. Meg akart engem ölni. Ezért kitaláltam, hogy Majorkára utazunk, hiszen a déli, mediterrán éghajlat a Chip-chip gyöngé egészségének is jó tesz...

Van-e valaki, van-e még csak egyetlen nő a világon, aki annyi örömet nyújtott neki, mint én azokban a hetekben? Éjjel szerelemmel feküdtünk le és reggel szerelemmel ébredtünk...

*majdnem a zongorához lép, de elhessenti magától a
muzsikát*

Egyszer csak rosszul lett... Az a férfi, aki ragyogó volt és csodálatos, finom és vad, érzéki... aki az ÉN SZERELMESEM volt... hirtelen elsápadt, vért köpött, kiverte a hideg veríték... és kiderült, hogy nem szerelmes ölelésben élő asszony vagyok, hanem ápolónő... ÁPOLÓNŐ! Hagyjuk, minek emlegetni...

Amikor elmúlt a betegsége, vagy rohama, amikor jobban lett és föltámadt benne a férfi, akkor... hm...

Előző nap még hideg vizes ruhával a vért töröltem a szája széléről, míg a homloka veritékben ázott... másnap pedig már engem akart...

beleborzong az emléke

Az volt az érzésem, hogy egy hullával kell ágyba feküdnöm... iszonyú volt... nem, nem! NEM! Nem akartam! Ki róhatja föl nekem, hogy nem akartam? Ki róhatja föl, hogy akkor, harmincöt évesen nem volt kedvem egy félhalott, egy hulla szeretője maradni, akinek az érintése UNDORRAL töltött el...?!

*szünet – túl őszinte volt; igyekszik szebb magyarázatot
találni*

Valójában... valójában az volt a legfontosabb, hogy ő ne szenvedjen. Tudtam, hogy meg kell szabadítanom attól az életmódtól, amely káros az egészségére. Közöltem vele, hogy legjobb lesz, ha többé nem élünk együtt. A barátságunkat megőrizzük, de másról szó sem lehet...

Erre könyörögni kezdett... heteken át bizonykodott, hogy a szerelem áthidal minden akadályt, hogy neki szüksége van reám...

Itt, Nohant-ban járt fel s alá, zavartan beszélt, magyarázott. És ez volt a legszörnyűbb, a legvisszataszítóbb. Amikor mellém állt, a kezemet szorongatta, meg akart csókolni... csak arra tudtam gondolni, hogy a köhögési rohamok végén vér jelent meg a szája szélén...

A véred! És a testedet hideg veríték borította! Ezek után nem kívánhatod... nem tudlak megérinteni! Menj innen! Mindent elhiszek neked, Chip-chip, de értsd meg, hogy képtelen vagyok... Ne, ne nyúlj hozzám, nem akarhatod... UNDORODOM!...

*rémülten a szájához kapja a kezét, mint akkor – akkor is sajnálta, hogy kiszaladt száján a szó –, menekülésképpen
erős, erőltetett hangon, szinte diktál önmagának*

Tisztelt asszonyom! Mindent el kellett követnem, hogy barátomat az egészsége érdekében józan belátásra bírjam. Megértheti, hogy ez részemről igen nagy önfeláldozással járt...

Nem... nem... hiszen ez nem igaz!

Heteken át próbálkozott, aztán konok hangon kijelentette, hogy neki szüksége van nőre! Mert arra minden, egészséges férfinak szüksége van! És ha engem nem kap meg, hát szerez magának ágyast... fel is hozott a faluból valami cseléd lányt...

ez a mai napig fáj neki

Máig sem értem, mi tartotta őt a közelemben.

Amikor telenként Párizsba költöztünk, az én lakásom közelében vett ki egy lakást. Úgy látszott, jó barátságban vagyunk, éveken át... így is volt, közben ő tudta, látta, hogy más férfiakkal vagyok... miért maradt a közelemben?

Néha, amikor a hangulat, a véletlen pillanatok úgy hozták, amikor egészséges volt és olyan gyönyörűen játszott, olyankor... hm... olyankor megtörtént, hogy magamhoz engedtem...

ezt azóta sem vallotta be önmaga előtt

Aztán elmúlt ez is... Mindennapi életet éltünk egymás közelében... de nagyritkán, ha este búcsút kellett vennie, mert négy szemközt akartam lenni a soron következő barátommal, olyankor láttam a szemében valami különös, halk villanást... De ez csak olyan volt, mint egy halk futam az ő zongoráján...

elhessenti az emléket

Szüksége volt arra, hogy tartozzék valakihez és én biztosítottam neki a családi környezetet! Itt, Nohant-ban is ülhetett az egyik vendégszobában, és egész nap játszhatott. Néha már kibírhatatlan volt a folytonos zongoraszó. De ha itt volt a barátja is, Delacroix, akkor sétálni mentek kettesben és beszélgettek, néha napokon át. Olyankor legalább csend volt... később Solange-zsal sétált, én nyugtalan voltam. Solange is kedvelte őt. Attól féltam, hogy magába bolondítja szegény kislányt. Közben állandóan botrány robbant ki Maurice és Augustine miatt. Mert ő igazságtalan volt velük szemben!

Megvádolt, hogy csak azért fogadtam örökbe Augustine-t, mert a fiam kedvében akarok járni!

De ez nem volt igaz! A fiam és Augustine szerelmesek voltak, ez tény. Arról már nem tehetek, hogy Maurice-nak később elege lett a lányból és elutazott. Augustine pedig terhes volt, ezért gyorsan férjhez adtam egy gazdatiszthez, de csak azért, hogy a lány jövőjét biztosítsam!

Arról sem tehetek, hogy ők ketten utálták Chopint, és folyton bosszantották... ártatlan, gyermekes csínytevések voltak...

Minden megtettem, hogy meleg, családi körben éljen! Az pedig természetes, hogy ezt sokan rossz néven vették tőlem.

Egyszer Párizsban elmentünk az Operába. Ő már látta az előadást és aznap estére megbeszélte, hogy Liszttel és Meyerbeer-rel találkozik. Inni akartak, beszélgetni, muzsikálni... de jobbnak láttam, ha velünk jön. Mind ott voltunk, én és Maurice fiam, Augustine, akit Maurice akkor még kedvelt, Solange és a szobalányunk, Luce...

Sajnos, így Chopinnek nem jutott hely a páholyban, ezért valamelyik ismerőse páholyába kéredzkedett be... mindezek után elégedetlen volt, a barátai pedig telibeszélték a fejét, és hánytak rám kígyót-békát. Nem hiszem, hogy annyit áldozat után ezt érdemeltem!

Vagy akkor, amikor megjelent a Lucretia Floriani! Chopin gyakran belenézhetett a készülő kéziratba, és csak annyit mondott, hogy szép...

Amikor aztán megjelent a regény, a szerelmes herceg alakjában mindenki őt vélte fölfedezni, a főszereplő nő pedig én magam vagyok – pletykálták. Pedig a könyv arról szól, hogy egy finom lelkű, tehetséges, de neuraszténiás férfi örülten szerelmes lesz Lucretiába. Önző, féltékeny szerelmével a halálba kergeti.

De én nem magunkat írtam meg! Hiszen a főszereplő férfi egy herceg, Chopin nem volt az. Lucretia Floriani híres színésznő, én sohasem voltam színésznő!

Pletyka... de már ez is mindegy. A pletyka egyébként jót tett a regényemnek, jobban fogyott.

A lényeg az, hogy engem semmi sem tört meg és folytattam az alkotó munkát! Nem voltam hajlandó mindent eldobni, mindent félbehagyni egy hisztériás férfi miatt!

Különbösen is, egyre ritkábban láttuk egymást, és ez így volt jó...

Mert amikor néha beléptem hozzá, és ott hancúrozott valamelyik lengyel arisztokrata nőcske, olyankor mindig undort és sajnálatot éreztem.

Az a sok, magas születésű hölgyike úgy körüldongta... most is, hogy betegágyban fekszik, fogadni mernék, hogy az a perverz Delfina Potocka látogatja, és ki tudja, miket művel nála betegápolás címén!

ezzel önmagának megadta az utolsó érvet – kitör belőle a féltékeny nő, aki szinte elképzeleli a pornográf jelenetet

Vagyis... vagyis menjek el hozzá, mint egy önbecsülésre képtelen, fülig szerelmes fruska? Hogy amikor benyitok a régi jó baráthoz, az ágyából ez a Delfina ugorják elő? Vagy azt lássam, ahogy az irigy honfitársai körülédelgik?

akár korábban, hirtelen kiszól az ajtón

Luce! Luce! Hagyja abba a csomagolást, nem megyek sehová! Nem hát! Különbösen is, állítólag ott van a húga Varsóból, ápolja csak ő... Nem érdekel. Írok valami udvarias választ annak a madame Grille de Beuzelinnek...

leül írni – időváltás – zene hallatszik, az e-moll etüd első két-három üteme, amint hirtelen elakad és kétszer-háromszor egymás után, újra kezdődik –

George Sand befejezte a levelet – amikor a zene megszűnt, két hónappal később vagyunk – új levelet kap

Hetek óta alig jött levél... ezt ki írta? Mademoiselle de Rozeriés...

Mit ír nekem a kis de Rozeriés, ilyen röviden?... 1849 október 17-én... MICSODA???

*leteszi, majd hitetlenkedve újraolvassa a levelet – leejti – nem tud mihez kezdeni –
a zongorához téved és az a-moll keringőt pötyögné,
de a keze csúnya disszonanciával lecsúszik a billentyűkről*

Meg sem látogattam...
Chip-chip... nem is láthattalak...

*szinte elsírja magát – de sűrke erőszakkal lebírja az
érzelmeit, és a gögbe menekül*

És a temetésére sem tudok elmenni! Irodalmi munkáim vannak, dolgoznom kell! Nem mehetek!
Szegény Chip-chip... állandóan otthon járt az esze... miért? És miért nem vigyázott magára? Miért nem tudott
megelégedni azzal, hogy sikere volt és annyian szerettük?
Még élhetne...
Ott kellett volna ülnöm az ágya szélén, amikor meghalt?
Nem értem... Nem értem, hogy lehet egy életen át úgy élni, hogy folyvást egy távoli, műveletlen és szegény népre
gondol az ember...
Franciaország megértette a zenéjét! Csak Franciaország értheti meg, senki más!
Egyszer majd megírom... igen, írnom kell róla!
Érdekes ember volt és nagyon szépen zongorázott... nagy zongoraművész volt!
Majd, ha megírom az életem történetét, róla is megemlékezem. Nehogy feledésbe menjen...

*hosszú ideig áll a zenében, egyre kisebbnek érezzük az
alakját, aztán*

vége

Fürtös Ilka
munkájának
részlete

